

Referat

Lolland-Falsters Stift – Møder

Stiftsrådsmøde 18. november 2021 - d. 18-11-2021 kl. 10:00 til 13:00

Deltagere: Susanne Møller, Marianne Gaarden, Anne Birgitte Reiter, Michael Fagerlund, Steen Erik Henriksen, Knud-Erik Rasmussen, Ebbe Balck Sørensen, Susanne Høegh Nielsen, Birthe Gunhild Friis, Trine Frydkjær Paulsen, Lene Møller Krabbesmark, Anders Martin Lauritsen, Laura Håkansson, Palle Jacobsen
Afbud: May-Brit Buchardt Horst

Mødepunkt	Referat
1 - Præsentation af stiftsrådet Til orientering: Alle deltagere præsenterer sig selv og der gives en kort introduktion til stiftsrådets arbejde.	Alle præsenterede sig selv. Marianne Gaarden henviste de nye medlemmer til økonomilovens kapital 5a om stiftsrådets virke. Stiftsadministrationen rundsender teksten.
2 - Godkendelse af dagsordenen Til beslutning: Dagsordenen skal godkendes.	Der indsættes et nyt punkt 4 om udfyldningsvalg i Lolland-Vestre Provsti. Der blev efterlyst punkter om mødedatoer i 2022 og det nye stiftsråds forretningsorden. Mødedatoerne fastlægges på rådets ekstra møde i december 2021 og forretningsordenen behandles på næste ordinære stiftsrådsmøde i februar 2022.
3 - Konstituering af stiftsrådet Til beslutning: Valg af formand og næstformand Den nyvalgte formand er herefter mødeleder. Valg af repræsentant og suppleant til Den Fælles Kapitalforvaltning (se vedlagte tre bilag) OBS: Kapitalforvaltningens konstituerende møde er den 21. januar 2022, og ikke den 20. januar som oplyst. Valg af repræsentant til Budgetsamrådet Valg af repræsentant til Folkekirken Mellemkirkelige Råd (se bilag) Udpegning af deltager til Folkekirke & Religionsmødes årsmøde 2022 (se bilag)	May-Brit Horst deltog pr. telefon under punktets behandling. Valg af formand: Susanne Møller. Herefter er Susanne mødeleder af dagens møde. Valg af næstformand: Steen Henriksen (efter afstemning) Valg af repræsentant til Den Fælles Kapitalforvaltning: Ebbe Balck Sørensen Valg af suppleant til Den Fælles Kapitalforvaltning: Knud-Erik Rasmussen Valg af repræsentant til Budgetsamrådet: Knud-Erik Rasmussen Valg af repræsentant til Folkekirken Mellemkirkelige Råd: Anne Birgitte Reiter

Der skal afgives erklæring efter § 7 i lov om menighedsråd af medlemmer, som ikke tidligere har givet denne erklæring.

Sager:

Stiftsrådet - Folkekirke & Religionsmøde (2020 - 25349)

Valg af bestyrelsesmedlem og suppleanter til Stifternes Kapitalforvaltning 2022-2026 (2021 - 27769)

Valg af stiftsrepræsentant til Folkekirkens mellemkirkelige Råd (2021 - 24457)

Bilag:

Aktdokument, Aktdokument, Kapitalforvaltningen_-_vedtægt_januar_2015, Delvise referat fra møde den 7. september 2021 i Stifternes Kapitalforvaltning, Valg til Folkekirkens mellemkirkelige Råd 2022-2026

Udpegning af deltager til Folkekirke & Religionsmødes årsmøde: Stiftsrådet beder stiftets mellemkirkelige råd udpege en deltager.

Ingen nye medlemmer skulle afgive erklæring efter § 7 i lov om menighedsråd.

4 - Manglende repræsentation fra Lolland Vestre Provsti

Til beslutning:

Der er kun valgt én repræsentant for Lolland Vestre Provsti. Stiftsrådet skal beslutte, om pladsen skal forsøges udfyldt.

May-Brit Horst deltog pr. telefon under punktets behandling.

Stiftsrådet besluttede at sende en dispensationsansøgning til Kirkeministeriet om udfyldningsvalg i Lolland Vestre Provsti, hvor der pt. kun er udpeget én repræsentant. Stiftsadministrationen iværksætter ansøgningen.

5 - Evaluering af foregående stiftsrådsperiode

Til orientering:

Formand for det afgåede stiftsråd, Susanne Møller, præsenterer resultat af spørgeskemaundersøgelse om den sidste stiftsrådsperiode.

Evalueringen af den forrige stiftsrådsperiode viser generelt tilfredshed med mødeform og rammer, inkl. tidspunkt og afvikling. Der er kommet et forslag om at lave en udflugt, fx til en af de aktiviteter, som stiftsrådet støtter økonomisk.

Det nye stiftsråd fortsætter mødeformen i den nye periode. Der skal dog være mere fokus på kommunikation fra stiftsrådet, hvorfor referatet fremover udsendes sammen med stiftets månedlige nyhedsmail.

Formandsskabet (formand og biskop) vil drøfte, hvordan vi kan inddrage stiftets kommunikationsmedarbejder, fx til at lave artikler fra møderne. I første omgang fra det kommende ekstra møde i december, hvor det nye stiftsråd får mulighed for at drøfte idéer for det kommende år/nye periode.

6 - Sammensætning af stiftsudvalg

Til beslutning:

Stiftsrådet skal beslutte, hvilke stiftsudvalg der skal være i den nye stiftsrådsperiode, og der vælges repræsentanter til udvalgene.

Forinden da gives der en kort orientering fra de fire eksisterende stiftsudvalg:

- Religionspædagogisk udvalg, v. Ebbe Balck Sørensen (mødereferat vedlagt)
- Diakoniudvalget, v. Susanne Nielsen
- Kirken på landet, v. Steen Henriksen
- Det mellemkirkelige udvalg, v. Anne Reiter

Bilag:

Lolland-Falsters Stifts religionspædagogiske udvalg -
Referat 05.10.2021

Religionspædagogisk udvalg, v. Ebbe Balck

Sørensen:

Kasper Høyer er fortsat fungerende religionspædagogisk konsulent i Ida Rolles orlov. Der foregår mange spændende aktiviteter i regi af udvalget; der henvises til sidst udsendte referat. Udvalget har fokus på, at transport ikke bliver en begrænsende faktor for deltagelse i aktiviteter.

Anne Reiter gør opmærksom på, at der skal udpeges en ny repræsentant til SYLF, i stedet for Anne-Lene Frederickson.

Diakoniudvalget, v. Susanne Nielsen:

Vigtigt område, men der er ikke sket så meget i udvalget i den foregående periode. Der bruges også generelt kun få midler til området.

Marianne Gaarden henviser til, at der i mellemtiden er oprettet samarbejdet Lolland-Falsters Stifts Sociale Arbejde, som har ansat en koordinator. Desuden er ansat en ny sognepræst med fokus på demens (tovholder for demensnetværk).

Kirken på landet, v. Steen Henriksen:

Det fungerer nu som landsnetværk med lokale udvalg. Lokalt har flere medlemmer dog trukket sig, så der er kun få tilbage i udvalget. Det er især præsterne, der trækker sig ud af arbejdet, da arbejdet griber ind over fx diakoni og turisme/kirken i sommerlandet, hvor præsterne i stedet koncentrerer deres indsats i konkrete opgaver. Det blev drøftet, at da hele stiftet er landdistrikt og dermed "kirke på landet", giver det mere værdi for den enkelte og stiftet at samarbejde om konkrete indsatser, fremfor at fastholde udvalg med kun mødeaktivitet.

Det mellemkirkelige udvalg, v. Anne Reiter:

Et aktivt udvalg, som laver en del aktiviteter og deltager i netværk og relevante møder. Søndag den 21/11-2021 afholdes fx forbønsgudstjeneste i domkirken, hvor biskoppen prædiker. Bagefter er der foredrag og salg af kaffe og kage.

Stiftsudvalg i den nye periode:

- Religionspædagogisk udvalg fortsætter, og fortsat med Ebbe Balck Sørensen som repræsentant for stiftsrådet.
- Det mellemkirkelige udvalg fortsætter også, med Anne Reiter og Steen Henriksen fra stiftsrådet.
- Det besluttes at nedlægge

- Diakoniudvalget, som erstattes af Lolland-Falsters Stifts Sociale Arbejde.
- Kirken på landet foreslås nedlagt og erstattet af et nyt samarbejde/udvalg om kirken i sommerlandet. Det tales igennem på decembermødet, hvor også nedsættelse af andre/nye udvalg drøftes.

---

7 - Økonomi: Status for det bindende stiftsbidrag

Til orientering:

Vedlagt er budgetopfølgning pr. 10. november 2021 for det bindende stiftsbidrag.

Sager:

Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)

Bilag:

Budgetopfølgning Stiftsråd 2021

Nedsat aktivitet pga. corona ses afspejlet i budgettet. Dertil vil udgifter til kommunikation variere over årene, da der nogle år ikke laves store publikationer.

Orienteringen blev taget til efterretning uden yderligere bemærkninger.

---

8 - Økonomi: Bevilgede lån fra stiftsmidlerne

Til orientering:

Vedlagt er oversigt over bevilgede lån i 2021 samt status for stiftsmidlerne.

Sager:

Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)

Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)

Bilag:

Oversigt over bevilgede lån i 2021, Oversigt stiftsmidler 10.11.2021

Orienteringen blev taget til efterretning uden bemærkninger.

---

9 - Økonomi: Ansøgning om lån i stiftsmidlerne til istandsættelse af Fejø Præstegård

Til beslutning:

Fejø Menighedsråd søger stiftsrådet om lån i stiftsmidlerne på 3,5 mio. kr. til nødvendig istandsættelse af Fejø Præstegård.

Låneansøgning er vedlagt.

Sager:

Fejø sogns MR - ansøgning om lån i stiftsmidlerne til

Ansøgningen skal behandles, da Fejø Menighedsråd søger om at udskyde første afdrag til juni 2022.

Stiftsrådet godkendte dette og bevilgede lånet.

Til næste møde ønskes et punkt på om revision af lånepolitikken, om at udskydelse af første afdrag ikke skal udløse en særbehandling. Desuden bedes stiftet udmelde, hvilke oplysninger der skal oplyses til brug for sagsbehandlingen, eksempelvis om restgæld.

Bilag:
Aktdokument, Ansøgning til Lolland-Falsters Stiftsråd
om lån

10 - Økonomi: Stifternes Kapitalforvaltning

Til drøftelse:

På baggrund af de seneste rapporter af kapitalforvaltningen, v. Ebbe Balck Sørensen, drøftes perspektiver og konsekvenser ved at tage stiftsmidlerne ud af den centrale kapitalforvaltning. Rapporteringsmateriale er vedlagt som bilag.

Carsten Nielsen fra AdF deltager under punktet. Der kan ved drøftelsen tages udgangspunkt i også vedlagte notat samt mail og vedtægter.

Sager:

Stifternes Kapitalforvaltning - Forrentningsprocent af investeringsbeviser i 2020 og 2021 (2020 - 4867)

Stifternes Kapitalforvaltning - Forrentningsprocent af investeringsbeviser i 2020 og 2021 (2020 - 4867)

Stifternes Kapitalforvaltning - Forrentningsprocent af investeringsbeviser i 2020 og 2021 (2020 - 4867)

Stifternes Kapitalforvaltning - Forrentningsprocent af investeringsbeviser i 2020 og 2021 (2020 - 4867)

Bilag:

Lolland-Falsters Stift_5067 416342_31.10.2021,
Lolland-Falsters Stift_5067 416342_30.09.2021,
Lolland-Falsters Stift_5067 416342_31.08.2021,
Aktdokument, vedtaegt stifternes kapitalforvaltning,
LOF stiftsmidler kapitalforvaltning

Ebbe Balck Sørensen ridsede kort de seneste resultater op og hvordan stiftsmidlerne bliver forvaltet af Den Fælles Kapitalforvaltning. Der pågår pt. forhandlinger om to nye kapitalforvaltere.

Carsten Nielsen gjorde opmærksom på, at stiftsmidlerne ikke kan investeres i aktier, men kun i obligationer og erhvervsobligationer. Stiftsrådet kan selv forvalte stiftsmidlerne (hvis Kirkeministeriet godkender det) eller bruge en kapitalforvalter. Det er et stort ansvar selv at forvalte midlerne og det forudsætter en ekspertise, som stiftsadministrationen ikke har. At få en ekstern kapitalforvalter kræver et udbud, som stiftsadministrationen skal købe bistand til, og udgiften til forvalteren vil sandsynligvis ikke være mindre end til de fælles kapitalforvaltere. Dertil får stiftet øgede udgifter til administration, da der skal aflægges regnskab pr. obligationstype.

Hvis vi træder ud af den fælles investeringsforening, er vi også selv ansvarlige for at sikre os, at etiske retningslinjer overholdes. Der forvaltes i dag efter de mest restriktive etiske regler i Den Fælles Kapitalforvaltning. Til sammenligning er der mere lempelige regler for investering af fællesfondens midler.

Marianne Gaarden frarådede stiftsrådet at træde ud af samarbejdet. Biskopperne har fokus på problematikken omkring udhulning af kapitalen og Kirkeministeriet undersøger muligheden for aktieinvestering. Reglerne for stiftsmidlerne er fastsat ved lov, og vi får ikke bedre vilkår ved selv at forvalte kapitalen.

Michael Fagerlund ønskede de etiske regler taget op til genovervejelse og at lægge pres på Kirkeministeriet for mere lempelige regler for investering som i fællesfonden.

Det aftaltes i fællesskab at gense Den Fælles Kapitalforvaltnings etiske spilleregler på næste ordinære stiftsrådsmøde. Til dette møde vil stiftsadministrationen også lave et forslag til en henvendelse til Kirkeministeriet om muligheden

11 - Ansøgning om støtte til deltagelse i sorgkonference

Til beslutning:

Sognepræst Lill Arendt Hemmingsen søger om økonomisk støtte til at præster og/eller menighedsrådsmedlemmer kan deltage i en sorgkonference den 15. marts 2022 i Herning. Der søges om 12.000 kr.

Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - ansøgning om økonomisk støtte til Sorgkonference 2022 (2021 - 30205)

Bilag:

Aktdokument

Stiftsrådet bevilgede 12.000 kr., da indsatsen ses at understøtte stiftsrådets målsætning og fokuspunkter.

12 - Ansøgning om støtte til publicering af biskop Laurids Jacobsen Hindsholms dagbøger

Til beslutning:

Mogens Krag sig Jensen og Lars Bisgaard søger Lolland-Falsters Stiftsråd om et beløb på mellem kr. 5.000 og kr. 10.000,- til udgivelsen af biskop Laurids Jacobsen Hindsholms dagbøger fra 1647-1663.

Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsråd - ansøgning om støtte til publicering af biskop Laurids Jacobsen Hindsholms dagbøger (2021 - 30954)

Bilag:

Ansøgning Lolland-Falsters Stiftsråd

Stiftsrådet gav afslag på ansøgningen, da den ikke ses at understøtte det kirkelige liv i stiftet.

13 - Ansøgning om midler til undervisning af orgelelever i Lolland-Falsters Stift

Til beslutning:

Orgelklubben er en selvejende institution, der arbejder på at flere børn og unge lærer kirkeorglet at kende. Orgelklubben søger 30.000 kr. til at 5 elever på Lolland-Falster kan få i alt 20 undervisningsgange og en fælles afslutning/koncert.

Stiftsrådet bevilgede de ansøgte 30.000 kr., da projektet i høj grad ses at være relevant for kirkelivet i stiftet; både relevant og medinddragende.

Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - Orgelklubben ans. om midler til undervisning af orgelelever i Lolland-Falsters Stift (2021 - 31017)

Bilag:

Ansøgning til Lolland Falster Stiftsråd for 2022_NY

14 - Ansøgning om støtte til stand på Himmelske Dage 2022

Til beslutning:

I et samarbejde mellem turistpræst Thue Raakjær Jensen, Ribe Stift og Strandkirken ved Marielyst søger sognepræst Anders Lauritsen om støtte på i alt 8.280 kr. til deltagelse med en stand på Himmelske Dage 2022 med emnet: Kirke i sommerlandet.

Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - ansøgning om økonomisk støtte til Kirke i sommerlandet til Himmelske Dage (2021 - 31161)

Bilag:

Ansøgning vedr. Himmelske Dage 2022

Stiftsrådet bevilgede de ansøgte 8.280 kr. til samarbejdet om kirke i sommerlandet på Himmelske Dage.

15 - Orientering fra Budgetsamrådet

Til orientering:

Knud-Erik Rasmussen orienterer om nyt fra Budgetsamrådet.

Referat af samrådets sidste møde er vedlagt, sammen med to orienteringer fra Budgetfølgegruppen (tidligere rundsendt).

Sager:

Budgetsamrådsmøder 2020/2021 (2020 - 19603)
Budgetsamrådsmøder 2020/2021 (2020 - 19603)

Bilag:

Referat for Møde den 16. september 2021 - Budgetsamrådet - 1. udgave, Budgetfølgegruppens indstilling om udmøntning af omprioriteringsmidlerne 2022, Notat om forbedringer i processen for budgetfølgegruppens arbejde

Knud-Erik Rasmussen har tidligere fremsendt materialet fra Budgetsamrådet. De har bedt om at referater sendes hurtigere ud.

Knud-Erik oplyste, at Budgetsamrådet har protesteret overfor kirkeministeren mod 2 %-besparelsen.

Knud-Erik opfordrer til, at stiftsrådets møder i 2022 tilrettelægges således, at de ligger forud for møderne i Budgetsamrådet.

---

16 - Orientering fra Folkekirkens Nødhjælp

Til orientering:

May-Brit Buchardt Horst orienterer om nyt fra Folkekirkens Nødhjælp.

Punktet udgik i May-Brits fravær.

---

17 - Orientering fra formanden

Til orientering:

Stiftsrådets nye formand har ordet.

Susanne Møller har deltaget på konference i oktober om tilsyn og ledelse, arrangeret af Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter. Dertil liturgikonference den 13. november. Her var mange tilfredse med den nuværende liturgi. Biskopperne arbejder videre med input fra konferencen.

---

18 - Orientering fra biskoppen

Til orientering:

Biskop Marianne Gaarden har ordet.

Liturgi: Marianne Gaarden oplyste, at der som opfølgning på den før omtalte liturgikonference nu nedsættes et dåbsudvalg, da dåbsritualet er det flest ønskede taget op til evt. fornyelse.

Grøn omstilling: Kirkeministeren har bevilget projektmidler i 2022-2025 til en fælles satsning om grøn omstilling i folkekirken. Der nedsættes nu en projektgruppe på tværs af folkekirken, der skal hjælpe omstillingen på vej med oplysning og redskaber. Det er lokalt opgaven skal løftes, og sogne og provstier kan forvente at høre meget mere om indsatsen i 2022. Der er nedsat en styregruppe med biskop Peter Fischer-Møller som formand og stiftskontorchef Lene Krabbesmark er programleder for indsatsen. (Anne Reiter nævnte et muligt kursus om bæredygtighed på kirkegården i regi af Danske Kirkers Råd; det undersøges nærmere).

Differentieret vedligeholdelse af kirkebygninger: Arbejdet kører på, med flot arbejde af projektlederen, arkitekt Maj Dalsgaard. Fem stifter er med i samarbejdet, ved enten gejstlig eller læg repræsentation. Nationalmuseet deltager også i projektet. Der kommer en mere udførlig præsentation af status for arbejdet på et kommende stiftsrådsmøde.

Dertil nævnte biskoppen kort det pågående arbejde om præstenormering for de kommende år, samt et nyt samarbejde om DAP samt øget kommunikation i øvrigt.

---

19 - Eventuelt

Michael Fagerlund gjorde opmærksom på, at provstirevisionen igen er forsinket, og at der må sanktioneres over dette. Trine Frydkjær Paulsen

oplyser, at det ikke længere er aktuelt, da kontraktperioden for provstirevisionen har nået vejs ende. Pt. er stifternes fælles udbudsgruppe ved at udarbejde kontrakter for den kommende revisionsperiode. Heri er de input som provstierne har indsendt ved høring herom inddraget. Der er tale om et fælles udbud, med 10 delaftaler. Vi ved endnu ikke, hvem der får aftalen for Lolland-Falsters Stift.

Anne Reiter oplyste, at hun pt. er fungerende formand for SYLF. Der skal påregnes forhøjet kontingent fremover, da der er kommet flere skoleklasser til.

---

20 - Godkendelse af referat

Referatet godkendes pr. mail.

Til beslutning:

Stiftsrådet skal godkende referatet af mødet.

Susanne Møller (susanne@nl70.dk)

Marianne Gaarden (Lolland-Falsters Stift)

Anne Birgitte Reiter (Maribo Domprovsti)

Michael Fagerlund (Falster Provsti)

Steen Erik Henriksen (Falster
Provstiudvalg)

Knud-Erik Rasmussen (Lolland Østre
Provstiudvalg)

Ebbe Balck Sørensen (Lolland Østre
Provstiudvalg)

Susanne Høegh Nielsen (Maribo
Domprovstiudvalg)

Birthe Gunhild Friis (BF@km.dk)

Trine Frydkjær Paulsen

Lene Møller Krabbesmark (Lolland-
Falsters Stift)

Anders Martin Lauritsen (AMAL@km.dk)

Laura Håkansson (LAHA@km.dk)

Palle Jacobsen (Falster Provstiudvalg)

2021 - 23138 - Lolland-Falsters Stift – Møder 18-11-2021, 10:00